

Rapport. "Festival of Wonder" år 2017.

Det regnar kraftigt. Trafiken är livlig och blänkande lyktor bildar en ljusorm genom det fuktiga landskapet. Bältbrons mäktighet försvinner i dimman. Vi är på väg från Sverige. Likt ett äventyr i sagans värld är strapatserna många innan vi kan snedda in på den speciella väg som leder till vårt mål, dockteaterns metropol, festivalernas stad - Silkeborg. Och se, nu blir genast allt förändrat. Borta är alla blänkande ljus i våt asfalt. Borta är alla svarta moln som tömt sitt vredgande regn över motorvägens trafikanter. En vacker ljusstrimma med blånande himmel visar vägen. Och minsann var det på tiden, för tiden är knapp innan det stora magiska mötet stundar. Öppningen av den hett efterlängtade magiska händelsen i dockteaterns värld! Öppningen av Silkeborgs stora Internationella Dockteaterfestival "Festival of Wonder."

Vi skyndar över bron tillsammans med festklädda människor. Under oss brusar den starka vattenströmmen, som den alltid har gjort vid dessa stora ögonblick. Men kanske brusar den lite extra just denna kväll. Starka toner, som musik, förmedlar trolskt något av årets motiv i festivalens vision av figur- animationsteater och musik, att förenas i ett gemensamt konstnärligt uttryck. Tycker vi inte oss se att det dansar där bland skuggorna - en fiolspelare på vågorna? Nej, nu måste vi skynda på stegen. Snart är det dags. Tät och vibrerande känns förväntningarna i den luft som slår emot oss inne i Jysk Musikteaters foajé.

Förväntningarna lyser i de väntande ansiktena. Dörrarna stängs.. men vänta är det inte någon som smyger sist in, med de avslöjande långa benen och den karaktäristiska näsprofilen framför ljuskylten intill dörren. Kan det vara...? Jo, han om någon vill nog vara med de här dagarna. Han som älskade dockteater. Sagans egen diktare. Oj, nu försvann han i publikhavet.

Nu presenteras hon, festivalernas drottning - Ulla Dengsöe. Fen som samlat alla skatter, för att låta dem strömma ut som skimrande pärlor i dagarna fyra under Silkeborgs Dockteaterfestival. Hur duktig och otrolig hon än är och hur mycket beröm och utmärkelser hon än får för sitt unika livsverk, framträder hon ändå alltid iklädd den allra största ödmjukheten. Hon, den magiska teaterns äkta fe, har bara en innerlig önskan och den är att ge publiken det allra bästa och högkvalitativa som dockteater, musik- och animationsteatern idag kan erbjuda.

Öppningsföreställning: "Moondog" av Schauspielhaus Bochum från Tyskland

Det fanns en man med ett stort vitt skägg på New Yorks gator. Som en fattig tiggare satt han i över 30 år och spelade sitt instrument för alla som passerade hörnet av den 54:e gatan och den 6:e Avenyn,. Den gamle mannen är blind. Mitt i New York trafiken komponerar han, med blindskrift, en säregen vacker musik med influenser från fjärran Östern och kombinerad med västerländsk musik, Bach och Brahms. Janis Joplin tog hans "All is Loneliness" till sitt hjärta och hans musik skulle så småningom bli vida berömd. Nu ser jag honom sitta där på den stora scenen i Jysk Musikteater. Osökt dyker upp inom mig några rader ur en dikt av den svenska författaren Hjalmar Gullberg, "Förklädd gud."

"Bland tjänstefolket vandrar han förklädd.
Längst ner vid bordet är hans sked och skål.
Bland kreatur i ladan är hans bädd.
Han äger inget jordiskt föremål.
I herdekappa går en gud förklädd....

Hans sanna hem är sagan
hans själ är lyra och dikt
..Han bär ej spira eller purpurskrud
Blott av hans verkan känner man en gud."

Föreställningen har en oerhörd sprängkraft i den märkliga underbara musiken, framförd av en levande orkester och den musiker som framställer Moondog. Mäktigt är ett bergsmassiv som fond, där det

avspeglas ansikten och en plötslig hjortgestalt. Det stora berget förvandlar sig under föreställningens gång till en jättelik levande hund. Varje moment, som de skickliga dockspelarna genomför, skapar naturliga gester och blickar, som varje hundägare med ett inåtvänt leende igenkänner. Föreställningen är magnifik. Med stående ovationer tackade publiken för föreställningen.

I varje ögonblick upplevs i denna föreställning det som visar sig vara Festivalens honnörsord och signum; "Innerlighet. Att beröra in i åskådarens innersta." Hur lyckas arrangörerna med att genomföra detta i vår sargade tid?

Någon vill svara mig! HAN dyker upp vid min sida. Ur sagan "De vises sten" kom hans ord för att beskriva Silkeborgs festival "En stor doftande trädgård var ju trädets krona och inuti den, där de allra största grenarna utbreddes sig som gröna höjder, låg ett slott av kristall med utsikt åt alla världens länder. Varje torn reste sig som en lilja och man kunde gå upp genom stjälken...Man kunde stiga ut på bladen som var balkonger och överst i själva blomman var den vackraste strålande rotunda som icke hade annat tak än den blå himlen med sol och stjärnor".

Här finns en klok flicka som är blind. Festivalens kloka konstnärliga öga är allt annat än blint. Men HAN visar på likheten: "Dock hon hade ju den osynliga tråden att hålla sig vid och framför alla de andra ägde hon gåvan - innerligheten – det var genom den, som om hon hade haft ögon ända ut i fingerspetsarna och öron ända in i hjärtat."- och hon, fen, skapar ett vidunderligt utbud på denna festival!

På den strålande rotundan, som är den levande festivalen, står vi just nu. I H C Andersens saga söker man vishetens sten. Nästa upplevelse för oss är ett föredrag och en vidunderlig film "The Dark Crystal" som är skapad av "the Muppets Show's" fader. Cheryl Henson, president för Jim Henson Foundation, berättar engagerat om sin far. Hon är lycklig över möjligheten att få visa denna fantasyfilm på biograf eftersom detta storformat öppnar upp för filmens alla intrikata detaljer, som försvinner när man ser den på en tv-skärm.

Festival. Stämning. Möten. Köer.

Ja, det är något visst med festivalens köer. Långa ringlar de sig utanför lokalerna till föreställningarna. Var i övriga världen finns kulturevenemang som lockar till sig så långa köer. Köerna är också rika upplevelser. Här möter man både de som uppträder och långväga gäster, från Kina och från USA. Vi har lyckan att åter får träffa Cheryl Henson i en liten privat kö intervju.

Jag fick bekräftelsen att det var hennes far som stod bakom hela manuset till den strålande filmen. Ett manus som sedan sceniskt bearbetats. En annan lycklig man i kön bredvid oss är full av iver och vill berätta! "Såg ni den fantastiska fransk/norska pjäsen igår? (**Theater Plexus Polaire; Aske**) En sådan skicklighet! Hur begåvat man hanterade spelet, scenerna, ljuset! Inte sant? Vilka applåder!" Ja, vi höll med honom i allt. Men så berörda, berörda ända in i själen sökte vi oss efter denna föreställning ut mot livet och det friskt porlande vattnet utanför Jysk Musikteater! "Och", den ivrige mannen vill prata vidare, "tänk, Ulla Dengsöe, hon har blivit en världsstjärna som åker jorden runt, "

Kön närmar sig sitt slut till: **Gruppe 38 og Carte Banckes föreställning: "Androkles og löven."**

Vi blir nu placerade i mjukt gungande hängmattor och ser upp i en färgskimrande himmel. I stillheten ljuder den sanna sagoberätterskans vackra röst. I föränderlighetens himmel, följer vi, genom hennes suggestiva berättelse, den romerska slavens äventyr, hans vändor och det stora lejonets vrål genom tystnaden. Det är oförglömligt! En underbar drömsk föreställning. Efter föreställningen möter vi igen kinesiskan från Hongkong. Hon som inte kan ett ord danska. Hennes ansikte lyser och jag frågar henne om hon förstod något. "Åh," skrattar hon, "jag förstod allt och det var helt underbart!" Hon arbetar själv i Hongkong med berättande för barn vid ett undervisningsdepartement. Hon uppskattade till fullo den

duktiga berätterska och den sagolikt vackra dekoren i himlavalvet som omslutit oss.

Festivalen bjuder på så mycket. Det är ett kulturellt överflöd som nästan är omöjligt att helt överblicka. Man gör nedslag i rikedom och plockar gnistrande diamanter.

Danska föreställningar i festivalen bjöd på ett rikt utbud.

Vi njöt och skrattade med den skickliga uppsättning av dockor och sceniska effekter som enmansteatern **Sofie Krog Teater "Diva"** bjöd oss på. Med de små gesternas genialitet och en stark scenisk närvaro, som kryper tätt intill till åskådaren, visade den danska skådespelaren **Claus Mandöe** upp ett magiskt samspel mellan docka och dockspelare. Med den kände och produktiva barn- och ungdomsförfattaren Kim Fups Åkesons bok som manus skapade **Teatret De röde Heste/ Teater Refleksion pjäsen "Paradis"**, en scenisk upplevelse som man sent glömmer. Det makabra blir varmt mänskligt och hanteringen kring döden och de döda mynnar ut i en underbar positiv livsvisdom; att ta vara på och vara rädd om varje dag; det egentliga paradiset finns här på jorden!

Från Canada Quebec kom en alldeles speciell föreställning. **Magali Chouinard** är en multikonstnär, som under ett trettiotal år arbetat med olika konstnärliga tekniker; teckning, skulptur, animation, tills hon år 2008 i dockteatern fann sitt ultimata konstnärliga uttryck. Det är en betagande föreställning med filmsekvenser och enmansteater med dockor som människo- och djurgestalter, allt utan ljud. Man får en arkaisk känsla av att närma sig skapelsen kärna. Föreställningen ger associationer till egyptisk religion som utforskade kvinnlighetens olika aspekter genom att döpa dem till olika gudinnenamn. I föreställningen skapas symboler/krafter för det kvinnliga väsendets egenskaper som Universums skapare och bärare av liv. **Pjäsen "Nomad Soul"** är en andäktigt föreställning av **Theatre Magali Chouinard**.

Från Holland kom Theater Lichtbende med Tutu.

En musik och ljusvärld möter publiken i denna föreställning, som är en form av musikalisk ljusteater. Den är en pedagogisk och skickligt uppbyggd och demonstrerar musikinstrument och magiska lanterner. Det berättas om lilla Karen, som med förtrollade röda skor måste dansa för evigt. Det är en strålande föreställning, en odysse genom dansens värld och om ljusets innovation och betydelse för skuggteatern. Lilla Karen dansar vidare...

Jag vänder sakta på huvudet. Bakom min axel står han som skrev sagan om Karen och de röda skorna. Stilla viskar han: "Hon dansade inte för evigt i förtrollade skor. Hon lärde sig istället fåfångans och själviskhetens faror och tog lärdom. I försoningens ljus upplevde hon förlåtelse. Åh, det glömde man att berätta - i all teknikens skickliga underverk." Så vände han om och försvann.

Dockteaterns sanna hemland är Tjeckien. Det är något som man alltid har uppmärksammat i Silkeborg. Den tjeckiska teatern har en stark och imponerande närvaro på festivalen. Dockteatern i Tjeckien är en levande konstart med rötter från mitten av 1600-talet. Under 1700-talet hade dockteatern en viktig pedagogisk funktion, som också bidrog till det tjeckiska språkets överlevnad. Genom dockteatern spreds intresset för tjeckernas egen historia. Genom dockteatern kände man betydelsen av och stoltheten att äga sitt eget språk.

Vi fick avnjuta två underbara föreställningar med **Theatre Alfa; De tre musketerer och Cha Cha Cha (CHARlie CHAPlin and other ChAracters)**. Här förenas musiken och traditionella handdockor i ett makalöst utspel med starka energier och humoristiskt artisteri. Detta är traditionell dockteater på sin höjdpunkt. Med stumfilmsscenario, humor och oslagbar akrobatik slussas man mellan skratt, tårar och dyrkar handdockans dynamiska och inte utbytbara teknik. På sin hemsida poängterar just Alfa Theatre sin betydelse att ge alternativ till den dominerande mediakulturen. Detta genom att erbjuda hög konstnärlig och litterär klass på sina föreställningar, där också den traditionella musiken spelar stor roll. Detta är precis

vad de bjuder oss alla på under Silkeborgs festival.

Bröderna Forman och Silkeborgs "Festival of Wonder"

Forman Brothers' Theater och arrangörerna i Silkeborg har under många år haft ett fruktbart symbiotiskt samarbete. Man har skämt bort publiken med originella, spektakulära och överraskande teaterföreställningar. Med en jättelik magisk docka tänjde man ett år på alla sinnets gränser för vad som är möjligt inom dockteaterns värld. Som den geniala kreativa teatergruppen, med helt egna visioner och oförutsägbara vägar att vandra, har man detta år skapat ett nytt scenario.

Titeln **DEAD TOWN**. (Journey to the New World.) syftar på en nostalgisk resa till 1920-talet och till ett Vilda Väster som en drömmande man i Prag skapar i sin livliga fantasi med hjälp av gamla stumfilmer och fotografier från denna tid. En helt autentisk miljö i färgskalan sepia är uppbyggd i teatergruppens eget hus vid hamnen i Silkeborg. (Sepia eller naturligt brun eftersom de tidigaste fotografierna inte använde svart som kontrastfärg utan just sepia.) Scenen är en SALOON och bar, där allt händer i en svindlande fart, med akrobater, cykeljonglörer, revolvermän och vackra kvinnor. Så tar magin över och med en filmanimation, inte som bakgrund, utan skådespelaren och aktörerna rör sig mitt i själva filmen tar över scenen. Nu är vi vid Appalacherna dit vi, tillsammans alla, flugit genom Klippiga bergen. Här finns vilda hästar, rövare, vackra kvinnor allt som förknippas med Vilda Väster och som det visats i tidiga stumfilmer därifrån. Man skjuter ofta och mycket. (En illustration till historiken kring ett USA med generösa vapenlagar infinder sig onekligen ...) Aktörerna är strålande. Designen är strålande. Tempot är otroligt. När föreställningen är över är det meningen att publiken ska komma in i själva scenariot och bli delaktiga i det som tidigare varit skådespelarnas domän. Applåderna vill aldrig ta slut. Ovationerna denna lördagskväll är enorma. Denna föreställning är helt enkelt outstanding!

Avslutning.

Varje föreställning utgör sitt eget universum, sin egen värld. Det har varit många världar att möta, att gå in och ut genom. Silkeborgsfestivalen har om möjligt toppat de allra största upplevelserna detta år. När man lämnar Silkeborg är man inte samma person som när man kom. Det kommer minst att ta två år att smälta alla starka intryck och upplevelser! - Innan det är dags för nästa FESTIVAL!

Ett stort Innerlig TACK till alla som gjort denna manifestation möjlig!

Birgitta Robinger

Fil. Kand. B.A.

Curator Magita Exhibitions